Қатаң құпия

Қазақстан Республикасы Әділет министрлігі
Мәңгілік ел даңғылы , 13-кіреберіс, Министрліктер Үйі, Нұр-Сұлтан,
Қазақстан, 010000

«Герберт Смит Фрихиллс» ЖШС (**Herbert Smith Freehills LLP, HSF**)
Нойе Майнцер көшесі 75
60311 Франкфурт-на-Майне, Германия
Д-р Патриция Насимиенто назарына

21 қаңтар 2020 ж.

Құрметті д-р Насимиенто,

СТАТИ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНА қарсы

Кіріспе және шолу

1. Біз «Герберт Смит Фрихиллс» ЖШС (бұдан әрі «**HSF**» немесе **«Сіз»**) Анатолий Стати («Стати мырза»), Габриэль Стати, Ascom Group SA арасындағы дауға байланысты сот талқылаулары сериясында Қазақстан Республикасын (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігі атынан) және Terra Raf Trans Traiding Ltd. (басқа компаниялармен бірге «Стати тараптары» деп аталатын, олар Анатолий және Габриэль Статимен байланысты екені белгілі); және Энергетика Хартиясы Шартына сәйкес Қазақстан Республикасын **(«ЭХШ төрелігі»)** білдіретінін түсінеміз. Дау «Толқыннефтегаз» ЖШС **(«ТМГ»)** және «Қазполмұнай» ЖШС **(«ҚПМ»)** қазақстандық компаниялар арқылы Қазақстанға Стати тараптарының болжалды инвестицияларына қатысты. Бұдан басқа, ТМГ Қазақстанда газ өңдеу зауытының **(«ГӨЗ»)** құрылысына қатысты.

---

[1] Осы хат "ПрайсуотерхаусКуперс" ЖШС ("PwC") мен HSF арасындағы 2019 жылғы 2 тамыздағы міндеттеме-хатқа және 2020 жылғы 9 қаңтардағы өзгерістер туралы хатқа сәйкес дайындалды. Бұл хат тек Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің атынан әрекет ететін HSF үшін және міндеттеме-хатта келісілген мақсаттарда және шарттарда ғана дайындалды. Тим Аллен де, PwC де осы хатқа байланысты біреу алдында ешқандай (оның ішінде немқұрайлығы үшін) жауапты болмайды және міндеттеме-хатта жазылғандарды қоспағанда, осы хат басқа біреуге берілмейді

«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС, 7 More London Riverside, Лондон, SE1 2RT

Тел: +44 (0) 2075 835 000, Факс: +44 (0) 2072127500, www.pwc.co.uk

«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС (PricewaterhouseCoopers LLP) Англияда тіркелген OC303525 нөмірімен жауапкершілігі шектеулі серіктестік болып табылады. Тіркелген PricewaterhouseCoopers LLP - 1 Embankment Place, London WC2N 6RH. "ПрайсвотерхаусКуперс" ЖШС белгіленген инвестициялық бизнеске қатысты қаржылық тәртіп басқармасымен өкілетті және реттеледі.

2. Біз 2013 жылғы 19 желтоқсанда Стати тараптары Стокгольм сауда палатасы төрелік институтының трибуналымен **(«Трибунал»)** шығарылған Қазақстан Республикасына қарсы 500 миллион АҚШ долларына жуық **(«шешім» және «берілген сома»)** мөлшерде төрелік шешім алғанын түсінеміз. Біз берілген сома осы зауыт бойынша берілген алдын ала өтінімде ГӨЗ құнына қатысты негізделгенін түсінеміз. Бұл алдын ала өтінім болжаммен ГӨЗ-ға жұмсалған ТМГ-нің тарихи шығындарының және 2008 жылғы 30 маусымға дейінгі алты ай ішінде ТМГ-нің аралық қаржылық есептілігінде көрсетілгендей, ТМГ-нің мәлімделген пайда деңгейінің (бұдан әрі - «EBITDA»[2]), үйлесіміне негізделген.

3. Шешім берілген күннен кейін Қазақстан Республикасы Стокгольмдегі Свеа апелляциялық сотында, ЕСТ төрелігі орналасқан жерде, күшін жою рәсіміне бастама жасады. Істің күшін жою барысында Қазақстан Республикасы шешім мен берілген сома алдау жолымен алынғанын көрсететін жаңа фактілер жиынтығын анықтады. Біз Стокгольмдегі Свеа апелляциялық соты Қазақстандағы алаяқтық дәлелдерінің мәні бойынша шешім шығармағанын және шешімнің күшін жоймағанын түсінеміз.

4. Швецияда талқылаудың күшін жоюмен қатар, Стати тараптары Біріккен Корольдігіндегі шешімнің орындалуы бойынша талқылауды бастады, онда 2017 жылдың 6 маусымында екі күндік тыңдауда жазбаша және ауызша арыздармен алмасқаннан кейін Англияның Жоғарғы Соты «сот ісін қозғау үшін шешім алаяқтық жолмен алынғанына жеткілікті дәлелдемелер бар» **(«Алаяқтық әрекеттер бойынша сот ісін қозғау үшін жеткілікті дәлелдемелердің болуы жөніндегі шешім»)**[3] деп қаулы етті. Алаяқтық әрекеттер бойынша сот ісін қозғау үшін жеткілікті дәлелдемелердің болуы жөніндегі шешім **1- қосымша** ретінде қоса беріледі.

5. Англияның Жоғарғы соты алаяқтық әрекеттер бойынша сот ісін қозғау үшін жеткілікті дәлелдемелердің болуы жөніндегі шешім туралы қаулы шығарғаннан кейін бірден Стати Тараптары жеті юрисдикцияда жаңа атқарушылық іс жүргізуді бастады және кейіннен Англияның Жоғарғы Сотында талқылауды тоқтатты. Қазақстан Республикасы шешімді орындауды даулап, оны Стати Тараптары алаяқтық әрекеттер арқылы сатып алғанын мәлімдейді.

Біз Қазақстан Республикасының дау айтуы «КПМГ Аудит» ЖШС («КПМГ») Стати Тараптарына тиесілі әр түрлі компаниялардың қаржылық есептілігі бойынша бұрын шығарылған аудиторлық және тексеру қорытындыларын жоюды қ оса алғ анда (біз оны төменде

[2] Пайыздарды, салық салуды , тозуды және амортизацияны шегергенге дейінгі пайда.
[3] Жоғарғы сотта судья Ноулза CBE мырзаның 2017 жылғы 6 маусымдағы қаулысы, Стати Тараптары мен Қазақстан арасындағы № CL-2014-000070 іс, 1- қосымша.

түсіндіреміз), 2019 жылдың соңына дейін белгілі болған қосымша ақпаратты көрсететінін түсінеміз.

6. Бұрын біз осы сот талқылауларына байланысты (**«2019 жылғы тамыздағы PwC хаты»,** көшірмесі осы хатқа **2- қосымшаға** енгізілген) HSF үшін (2019 жылғы 19 тамыздағы) хат дайындадық. Осы хатта біз одан басқа, біз қараған ақпараттың негізінде 2006-2009 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін ТМГ қаржылық есептілігі, сондай-ақ 2008 жылғы 30 маусымда аяқталған кезең үшін ТМГ аралық қаржылық есептілігі елеулі түрде бұрмаланғандығын айттық. Бұдан басқа, біз зерттеген ақпарат негізінде Стати Тараптары өз аудиторларына, КПМГ-ға жалған мәліметтер бергені және бұл орын алған дәрежеде, және бұл бұрмалаулар ТМГ басшылығының сенімділігіне айтарлықтай нұқсан келтіруі мүмкін әдейі болатын деген қорытындыға келдік.

7. Төменде көрсетілгендей, 2019 жылғы тамыздағы PwC хатының күнінен бастап, сіз бізге бірқатар қосымша құжаттарды, оның ішінде КПМГ пен Стати Тараптары арасындағы белгілі бір хат алмасудың көшірмелерін ұсындыңыз. Осы хаттың мақсаттары үшін сіз берілген қосымша ақпаратты қарап, түсініктеме беруді сұрадыңыз. Осы тұрғыда біз алдымен Қазақстан Республикасының Стати Тараптарына қарсы алаяқтық туралы ісін біздің түсінуімізге төменде шолу жасаймыз. Бұдан әрі, бізге берілген қосымша ақпаратты түсіндірмес бұрын, біз ұсынылған қосымша ақпаратты шолуды баяндаймыз.

Қазақстан Республикасының алаяқтық туралы ісін түсінуімізге шолу

8. Төменде біз Қазақстан Республикасының алаяқтық туралы ісін осы құжатта баяндалған біздің көзқарасымызға қатысты дәрежеде біздің түсінігімізді баяндаймыз.

9. Қазақстан Республикасының Стати Тараптарына қатысты алаяқтық туралы ісі алаяқтық қаржылық есептілікпен жасырын, жоғары шығыстар есебінен қаражатты болжамды алаяқтықпен алуға негізделген. Кезең ішінде, кем дегенде 2007-2009 жылдар аралығында, Қазақстан Республикасы Стати Тараптары Қазақстанда жұмыс істейтін үш Стати компаниясының: (1) Tristan Oil Ltd. **(«Тристан»)**; (2) «Қазполмұнай» ЖШС **(«ҚПМ»)** және (3) «Толқынмұнайгаз» ЖШС **(«ТМГ»)** (бірге **«Қаржылық есептілік»** деп аталатын), қаржылық есептілігінің айтарлықтай бұрмалағанын айтады. Стати Тараптары байланысты тараптармен бірқатар жоғары мәмілелер жасады, оны олар өз аудиторлары мен қалған әлемнен жасырды. Байланысты тараптармен осы жоғары операциялардың нәтижесі базалық компаниялардың шығындарын айтарлықтай көтеру және өз кезегінде Стати Тараптарына жоғары шығындар құнынан тікелей пайда алу мүмкіндігін беру болды.

10. Стати Тараптары алдау жолымен КПМГ-дан да аудиторлық есеп алды, онда Tristan, КПМ және ТМГ қаржылық есептілігі барлық елеулі қатынастарда Tristan, КПМ және ТМГ қаржылық жағдайын анық көрсетеді делінген, бірақ олар шын мәнінде айтарлықтай бұрмаланған. Стати Тараптары мұны КПМГ-ге, атап айтқанда, 2007-2009 жылдардағы жыл сайынғы тексерулерге және / немесе Tristan, КПМ және ТМГ компанияларының қаржылық есептілігіне тоқсан сайынғы және алты айлық шолуларға байланысты дұрыс емес мәліметтерді ұсына отырып

жасады. Стати Тараптары осы қаржылық есептілікте байланысты тараптармен жоғары транзакцияларды ашпады және шын мәнінде, КПМГ-ге осы жоғары мәмілелер байланысты тараптармен байланысты болмағаны туралы жазбаша растамалар берді. Байланысты тараптарға қатысты ақпаратты идентификаттауға және ашуға қойылатын талаптар үшін тараптардың өзара байланысты меншік құқығын ескере отырып, байланысты тараптармен жасалатын операциялар алаяқтық пен бұрмалаулардың неғұрлым жоғары тәуекелін көтеретіні негіз болып табылады. Өз кезегінде, байланысты тараптар анықталған жағдайда, әдетте, байланысты тараптармен операциялардың «тәуелсіздігін» белгілеу үшін аудиторлық рәсімдердің жеке жиынтығы жүргізіледі.

11. Стати Тараптары инвесторлардан қаражат тарту үшін тексерілген, бірақ дұрыс емес қаржылық есептілікті **(«Ноталарды ұстаушылар»)** пайдаланды. Қазақстан Республикасы Tristan арқылы іс-қимыл жасай отырып, Стати Тараптары келісім жасасқанын, оған сәйкес жалпы негізгі сомасы 300 миллион АҚШ доллары және 120 миллион АҚШ доллары (бірге **«Tristan нотасы»**) ноталар ұстаушыларына тиісінше 2006 жылғы 20 желтоқсан және 2007 жылғы 7 маусым күні сатылғанын дәлелдейді.

12. Жоғарыда айтылғандай, шешім берілгеннен кейін Стати Тараптары жасаған алаяқтық схеманы анықтай бастаған фактілер анықталды. Атап айтқанда, өзінің қаржылық есептерінде және ДЭХ төрелік талқылауы барысында Стати Тараптары ГӨЗ құрылысына 245 миллион АҚШ долларын инвестициялағанын айтты. Шешім берілгеннен кейін табылған дәлелдемелер бұл сома Стати Тараптары шеккен нақты шығындарға қатысты және тіркеуге әдейі бұрмалауға негізделгенін көрсетеді. Бұл бұрмалаулар тәуелсіз байланыссыз компания, Parkwood Investments Ltd **("Perkwood")** қатысуымен әртүрлі схемаларға негізделген.

13. Шын мәнінде Perkwood тәуелсіз байланыссыз компания емес, Стати мырзаның бақылауындағы компания болды және онда қызметкерлер де, үй- жайлар да жоқ және осы компанияның мақсаты компаниялардың белсенді емес шоттарын сақтау болды.

14. Стати Тараптарының куәліктеріне сүйене отырып , Трибунал Стати Тараптары әлеуетті сатып алушыдан алған алдын ала өтініміне сүйенді («**алдын-ала өтінім**»).[4] Өтінімде ГӨЗ-ға қатысты құн анықталды «... әдістің салыстырмалы мәнінің матрицасы мен шығындар әдісінің құны арасындағы орташа арифметикалық ретінде» ... 193 миллион АҚШ доллары көлеміндегі тарихи шығындар шығындар әдісін бағалау үшін негіз ретінде пайдаланылды.[5]

15. Алдын ала өтінімде пайдаланылған ГӨЗ-ға 193 миллион АҚШ доллары мөлшерінде жоғарыда көрсетілген тарихи шығындар мына мақсаттарға негізделген:[6]

- КПМ және ТМГ сату мақсатында тараптардың нұсқауы бойынша дайындалған "Ренессанс Капитал" 2008 жылғы тамыздағы ақпараттық меморандум **(«Ақпараттық меморандум»)**; [7]

---

[4] «Бағалау үшін ақпараттың салыстырмалы ең жақсы көзі» деп саналатын шешім, 1747- тармақ.
[5] ҚМГ-нің алдын ала өтінімі, d және f тармақтары.
[6] ҚМГ алдын ала өтінімі 2- бетте «Ақпараттық меморандумды және жалпыға қолжетімді ақпаратты» пайдалануды білдіреді. Өтінім-хаттан ҚМГ ТМГ қаржылық есептілігіне «жалпыға қол жетімді ақпараттың» бөлігі ретінде қол жеткізбегені немесе тек қана ақпараттық меморандумда қамтылған оның талдауына сүйенгені түсініксіз.
[7] Төменде түрлі қаржылық есептерді талдауды қараңыз.

сондай-ақ

- Өз кезегінде Стати Тараптарының 2008 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша қаржылық есептілігінен, сондай-ақ тексерілген біріктірілген қаржылық есептіліктен және неғұрлым ерте кезеңдер үшін аудиттелмеген аралық қаржылық есептіліктен алынған Ақпараттық меморандумда қамтылған қаржылық ақпарат.[8]

16. Ақпараттық меморандумда да, Стати Тараптарының аралық қаржылық есептілігінде де[9] 2008 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша ГӨЗ-ға қатысты ТМГ капитал салымдарының жалпы сомасы 193 миллион АҚШ долларын құрағандығы көрсетілген.[10] ЭХШ шеңберінде төрелік талқылау кезінде Стати Тараптары зауыт құрылысының жалпы құны 245 миллион АҚШ долларын құрағанын айтты (2008 жылғы 30 маусымнан кейін шеккен шығыстарды қоса алғанда).[11] Төменде көрсетілгендей, Tractebel Gas Engineering GmbH ("TGE") компаниясы жеткізетін негізгі жабдықтың құны 35,1 миллион АҚШ долларын құрайды.

17. Шешім берілген күннен кейін біз Қазақстан Республикасына Стати Тараптары ТМГ-нің қатысуымен байланысты тараптармен бірқатар мәмілелерді жүзеге асырғаны белгілі болғанын түсіндік, бұл, атап айтқанда, ГӨЗ-ға қатысты мәлімделген капитал салымдарының жасанды инфляциясына алып келді.

18. Атап айтқанда, біз 2006 жылғы 17 ақпандағы Perkwood пен ТМГ арасындағы № 01 /01_ТНГ_PRK Сатып алу-сату туралы келісімге сәйкес Стати Тараптары шеккен ГӨЗ шығындарының едәуір бөлігін ТМГ есебіне жатқызылғанын түсінеміз. (**«Perkwood сатып алу-сату туралы келісім»).**

19. Біз сот талқылауы барысында Қазақстан Республикасы Perkwood пайдалану «[Стати (және Стати Компаниялары) нақты ГӨЗ-ға қатысты жұмсалған құрылыс шығындарын жалған арттыру үшін бірқатар схемаларды қосқанын»[12], <u>оның ішінде мынадай уағдаластықтар арқылы ұсынғанын түсінеміз</u>[13]:

- **Perkwood сатып алу-сату туралы келісім шеңберінде басқару үшін комиссия.** Perkwood сатып алу-сату туралы келісім шеңберінде ТМГ үшін Perkwood компаниясымен 44

---

[8] Ақпараттық меморандумның мақсаты мынадай түрде айқындалады: «Осы құпия ақпараттық меморандум («Ақпараттық меморандум») активтерді сатып алу туралы ұсыныстар беруге және қатысты қосымша ақпарат алуға мүдделі тараптардың шектеулі санына беріледі (төменде «Транзакциялар жинағында» анықталғандай) және олар «Қазполмұнай» ЖШС («ҚПМ») және «Толқынмұнайгаз» ЖШС («ТМГ», сондай-ақ ҚПМ, «Компаниялармен»).

[9] Ақпараттық меморандум ол негіздеген мынадай қаржылық ақпаратқа қатысты: «Осы Ақпараттық меморандумда ұсынылған қаржылық ақпарат аудиттелмеген аралық құрамдастырылған баланстардан және пайда мен шығындар, ақша ағындары мен ҚПМ, ТМГ және Tristan Oil меншікті капиталындағы өзгерістер туралы есептерден және 2007 және 2008 жылдары 30 маусымда аяқталған алты айдағы және алты айдағы жағдай бойынша алынған, сондай-ақ тексерілген құрамдастырылған баланстар және кірістер мен шығындар, ақша қаражатының қозғалысы және ҚПМ, ТМГ акционерлік капиталында өзгерістерде, 2006 жылғы 24 қазанда оны тіркеуден бастап және Tristan Oil 2005, 2006 және 2007 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша. Бұдан басқа, осы Ақпараттық меморандумда ұсынылған қаржылық ақпарат 2007 және 2008 жылдардағы 30 маусымда аяқталған алты айдағы және алты айдағы жағдай бойынша жекелеген аралық аудиттелмеген баланстарға және кірістер мен шығындар туралы есептерге, ақша қаражатының қозғалысы мен ҚПМ, ТМГ және Tristan Oil меншікті капиталындағы өзгерістерге, сондай-ақ 2006 жылғы 24 қазаннан бастап 2005 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы Tristan Oil-дың тексерілген жеке баланстарымен және 2007 жылы ҚПМ мен ТМГ 2005 және 2006 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін және Tristan Oil 2006 жылғы 24 қазаннан бастап 2006 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін өзінің қаржылық көрсеткіштерін қайта қарайды

[10] Мысалы, ақпараттық меморандум, 10- бет; ТМГ бойынша компанияның аралық есептілігі, 15-ескертпе.

[11] Мысалы, 879-тармақтағы шешімді қараңыз.

[12] Англияның Жоғарғы Сотында жауапкердің наразылығы, 10-тармақ.

[13] Біз төменде толығырақ қарастырамыз.

миллион АҚШ доллары мөлшерінде негізсіз «басқару үшін комиссия» өндіріп алу.

- **Perkwood сатып алу-сату туралы келісімге 2-қосымша.** Tractebel Gas Engineering GmbH **(«TGE»)**, «Азалия» **(«Азалия»)** ЖШС және Perkwood арқылы басқа өндірушіден және жеткізушіден сатып алынған жабдықтар, «жалған мәмілелер қатары» арқылы [14] алынған ГӨЗ **(«TGE жабдығы»)** үшін белгілі бір жабдықты елеулі және негізсіз үстеме бағалай отырып, барлық елеулі кезеңдерде екі компания Стати Тараптары бақылайтын ТМГ үшін «қайта сату»; [15]

- «Жоғарыда көрсетілген «шығынға» қатысы капиталдандырылған пайыздарды қайта бағалау.

КПМГ аудиті және Стати Тараптарының қаржылық есептілігін тексеру

20. Жоғарыда көрсетілгендей алдын ала өтінім негізделген, өз кезегінде сондай-ақ шешім негізделген Ақпараттық меморандум, 2008 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша ТНГ жиынтық аралық қаржылық есептіліктің (және тиісті есептік жазбалар) негізінде жасалған. 2008 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша біріктірілген ТНГ аралық қаржылық есептілігін КПМГ қараған болатын, оны ол осы өтініштер бойынша келесі қорытындыны 2008 жылғы 15 тамызда жариялады[16]:

«Сіздің шолуды негізге ала отырып біздің назарымызға ешнәрсе түспеді, біріктірілген аралық қаржылық есептілік 2008 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Компанияның біріктірілген аралық қаржылық есептілігі мен *«Аралық қаржылық есептілік» IAS 34 Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына сәйкес аяқталған,* 2008 жылғы 30 маусымда аяқталған олардың үш және алты ай кезеңі үшін біріктірілген аралық қаржылық ағыны нәтижелері барлық елеулі қатынастарды дұрыс көрсетпейді деп пайымдауға әкелді.

КПМГхат алмасу: фактілерге шолу жасау

21. Жоғарыда көрсетілегендей, ТНГ-ні қоса алғанда, бізге Стати Тараптарының аудиторлары болған Стати Тараптарының және КПМГ-нің кейбір өкілдері арасындағы белгілі бір хат алмасу 2019 жылғы тамыздағы PwC хаты келіп түскен күннен бастап беріледі. КПМГ хат алмасуының көшірмесі («**КПМГ хат алмасу**» ретінде біз осы хат алмасуға сілтеме жасаймыз) осы **хаттың 3-қосымшасына** енгізілді.

22. Хат алмасудың бірінші бөлігі 2016 жылы болды **(«2016 жылғы хат алмасу»).** Біз 2016 жылғы хат алмасудың болғаны туралы Қазақстан Республикасы жуықта, 2019 жылғы 25 қазанда білгенін түсінеміз.

23. КПМГ хат ының екінші бөлігі 2019 жылғы болды **(«2019 жылғы** КПМГ **хат алмасуы**») және ішінара Қазақстан Республикасының адвокатымен / адвокатына хат алмасуды қамтиды. Біз Қазақстан Республикасының 2019 жылы КПМГ-мен, КПМГ-нің атына Статидің хат-хабарлар мен хат алмасудың болғанын 2019 жылғы 25 қазанда ғана білгенін түсінеміз.

---

[14] . Azalia, Perkwood және ТМГ арасындағы фирмаішілік мәмілелердің трансферттік баға белгілеу аспектілері бойынша сарапшылардың пікірі, 17 және 109-тармақтары.

[15] Бақылауға қатысты: Perkwood: Англияның Жоғарғы сотындағы талапкерлерді қорғау пункттері, 11-тармақ жауапкердің талап ету тармақтарына сілтеме жасай отырып, 9-тармақ . Азалия: Англияның Жоғарғы Сотында талапкерлерді қорғау тармақтары, 16.1-тармақ.

[16] ТНГ-ның 2008 жылғы 30 маусымдағы біріккен аралық қаржылық есептілік

24. КПМГ-мен 2016 жылғы хат алмасу мыналарды көздейді:

(i) **<u>Стати мырзаға 2016 жылғы 15 ақпандағы КПМ-нің хаты:</u>** КПМГ Стати мырзаға, егер оларға «аудиторлық қорытындының күніне осындай фактілер белгілі болған болса, аудиторлық есептілікті өзгертуге» әкеле алатын фактілер туралы белгілі болғанын хабарлайды. КПМГ көтерген мәселелер мыналарды қамтыды:

> ТМГ-ден Perkwood алып қоятын 44 миллион АҚШ сомасын басқарғаны үшін комиссияның мәніне қатысты сұрау салу;
> Perkwood шын мәнінде ТНГ-мен байланысты тарап болды ма;
> жабдыққа арналған өнім берушінің нақты шығындарыннан елеулі түрде ерекшеленуі дейгейде ГӨЗ үшін жабдыққа Perkwood неге ТМГ алып қоятындығы туралы мәселе; [17] және
> сондай-ақ КПМГ өзіне «Perkwood» операциялық компания болып табылмайтындығы белгілі болғанын және оның «белсенді емес шоттарын» бермегенін атап өтті[18].

КПМГ хатын мынадай мәлімдемемен аяқтаған: «Егер біз Сіздердің тараптан ешбір түсіндіруді немесе қосымша өтініштер алмайтын болсақ [*түпнұсқадағыдай]* өзімізге алдағы уақытта біздің аудиторлық есептерімізді бәрінің пайдалануына жол бермеу және біздің пікірімізше, осындай есептілікті пайымдайтыны туралы тараптар осындай пікірі туралы ақпарат бермеуге ұмтылу құқығын сақтаймыз. Мұндай тараптарға атап айтқанда, Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі мен Свеа Аппеляциялық соты жатады.».

(ii) *КПМГ-ге* ***2016 жылғы 26 ақпандағы*** *Стати мырзаның хаты: Стати мырза осы хатта КПМГ көтерген мәселелердің бірде бірі жауап бермейді және қорытындыда «Біз егер сіз бізбен ынтымақтастық жасамауды шешсеңіздер және/немесе өз аудиторлық есептеріңізге пікірге қарасаңыздар сіздің фирманы жауапкершілікке тарту құқығын тікелей өзімізде* ***қалдырамыз» деп мәлімдейді.***

(iii) <u>Стати мырзаға **2016 жылғы 10 наурыздағы** КПМГ хаты: КПМГ аудитпен байланысты 2016 жылғы ақпандағы хатта сұрау салуды қайталайды</u>.

25. 2016 жылғы КПМГ хат алмасуы негізінде Стати Тараптары 2016 жылғы КПМГ жіберген екінші хатқа жауапты берген жоқ. Біз 2016 жылғы наурыз бен 2019 жылғы шілде кезін,дегі Стати Тараптары мен КПМГ қандайда бір одан кейінгі байланыстардың белгісіздігін түсінеміз.

26. 2016 жылғы КПМГ хат аламасуынан көріп отырғанымыздай КПМГ-ге Стокгольмдегі Свеа Апелляциялық сотында Қазақстан Республикасы осы талқылуды жоюға бастама жасағаны белгілі. Осы талқылаудың барысында Қазақстан Республикасы бар дәлелдерді беріп, Стокгольмдегі Свеа Апелляциялық сотына сол уақыттағы алаяқтық дәлелдерді ұсынған, мәніне қарай **2016 жылғы 15 ақпандағы** өзінің бірінші хатындағы КПМГ-дегі мәселелер айтылады. Біз Стати Тараптары Стокгольмдегі 2016 жылғы Свеа

[17] КПМG-мен хат алмасу, 2016 ж 15 ақпандағы хат.
[18] КПМG-мен хат алмасу, 2016 ж 15 ақпандағы хат.

Апелляциялық сотына немесе Қазақстан Республикасына КПМГ -нің 2016 жылғы хат-хабарын ашпайтынын түсіндіреміз. 2016 жылы Свеа Апелляциялық сотында қаралған негізгі оқиғаларға шолу Қазақстан Республикасының швед жетекші адвокаты Александр Форстердің, **4-қосымша** ретінде ұсынған жазбаша өтініші көрсетілген.

27. **КПМГ -тің 2019 жылғы** хат алмасуы мынамен қорытылады:

КПМГ-ге **2019 жылғы 5 шілдедегі** HSF-нің хаты: HSF-нің КПМГ-ге Артуром Лунгу мырзаның (Tristan Oil Ltd бұрынғы вице-президенті және Ascom қаржылық директоры) ант нысанында берілген жаңа дәлелдемелері туралы хабардар еткен. Онда ТНГ мен Perkwood арасындағы арақатынастар туралы мәселені қойған кезде, антпен куәлік ету кезінде біз «ТНГ мен Perkwood арасындағы барлық мәліметтердің байланысы бар тараптармен операция ретінде ашылуы қажеттігі мәлімделгенін түсінеміз. Артуром Лунгу ант берген кезде КПМГ-ге Тараптар басшылығы жіберген өкілдік хаттар барынша жалған болғанын мәлімдеген. Қазақстан Республикасы амарикандық адвокат Артур Лунгуның **5- қосымшада** берілген айғақтары қорытылады.

(i) КПМГ-ге **2019 жылғы 5 тамыздағы** Стати Тараптарының хаты: Стати Тараптарының бұрынғы қаржы директорының антымен берілген айғақтарында КПМГ-ге ТНГ мен Perkwood арасындағы мәмілелерге қатысты *«компанияның қаржылық есептілі мен біздің аудиторлық есебімізге әлеуеттік ықпалды бағалау ...»* үшін қосымша ақпаратқа сұрау салған.

Стати Тараптары бұл хатқа жауап бермеген.

(ii) Стати Тараптарынына **2019 жылғы 21 тамыздағы** КПМГ-нің хатында өз сұрақтарына жауап ала алмағанын және жеке тәуелсіз бағалауды орындай отырып КПМГ ТНГ –нің жылдық және аралық қаржылық есептілігі кемшіліктері «елеулі» деген қорытындыға келгенін тұжырымдайды[19] *сондай-ақ қосымша ақпарат «КПМГ Аудит» ЖШС* үшін «[Стати Тараптары] басшылығы мәліметтерді бұрмалағанын» көрсетеді.[20]

(iii) КПМГ қорытындыда мынаны тұжырымдайды:

(iv) *«Осылайша «КПМГ Аудит» ЖШС шығарған келесі аудиторлық есептерге бұдан кейінгі немесе болашақтағы қатысын алдын алу үшін барлық қажетті қадамдарды дереу қолдану қажеттігін сізге хабардар етеміз.*

(v) Стати Тараптары жалғасқан сот талқылауы барысында да осы хатты ашқан жоқ және жоғарыда атап өтілгендей, Қазақстан Республикасы бұл туралы 2019 жылғы 25 қазанда ғана білген.

(vi) **2019 жылғы 6 қыркүйек пен 3 тамыз кезеңіндегі хат алмасу**. Стати Тараптары және

[19] КПМГ-мен хат алмасу , 2019 ж 21 тамыздағы хат.
[20] КПМГ-мен хат алмасу , 2019 ж 21 тамыздағы хат.

КПМГ арасындағы бұдан кейінгі хат алмасу туралы Қазақстан Республикасы 2019 жылғы 25 қазанда ғана білгенін түсінеміз:

- Стати мырзадан 2019 жылғы 6 қыркүйектегі КПМГ атына КМПГ -ні аудиторлық тексерулерін жоюды кері қайтару туралы өтініші бар олардың хаты;

- **Стати мырзаға 2019 жылғы 20 қыркүйектегі КПМГ** хаты онда Стати Тараптарынан алынған соңғы хат алмасуда осы уақытқа дейін жауаптың болмағанын және *«қойылған мәселелердің айқын шешілмей қалып отырғаны»* қайта аталады.[21] КПМГ Тарап ретінде Perkwood -ты сәйкестендіру атап айтқанда, Стати мырзаға қол қойған өкілдік туралы көптеген хаттарға қайшы» екендігін атап өткен.[22] Нәтижесінде КПМГ аудиторлық есептерге сүйенуге болмайтынын екінші рет растайды:

«Осы уақытқа дейін кері қандайда бір дәлеледемелердің жоқтығын Стати мырза ұсынбған, КПМГ ұстанымын өзгерту үшін ешқандай негіз жоқ.

КПМГ мәселелеріне жауап беруге Стати мырзаның уақытының жеткіліксіз болғаны туралы **КПМГ-ге** 2019 жылғы **25 қыркүйекте Стати мырзаның хаты.**

Стати мырзаға 2019 жылғы 3 қазандағы КПМГ хаты, онда сондай-ақ КПМГ-ге «негізсіз»деп есептегендіктен «жауап берілмегенін түсіндіруді өзгертетін» **мәлімет ретінде қабылдайды**.[23] Стати мырзаның уақытының жеткілікті болмауына, қандайда бір түсіндіруден бірнеше рет бас тартқанына қарамастан, КПМГ-ге өз ұстанымын өзгерту үшін негіздің жоқтығын КПМГ үшінші рет растайды:

біз 5 тамыдағы сіздің жазған хатымызға хабарлаған тұжырымдауға біз елеулі жауап алған жоқпыз (іс жүзінде, сіз берілген тұжырымды жоққа шығару үшін ешбір күш –жігер салмадыңыз)».

(v) *КПМГ ден 2019 жылғы 21 тамыздағы* **HSF-***ге хат: сол күні, КПМГ Стати Тараптары аудиторлық есептілікке болашақта олар сүйенбейтіне кепілдік беруін сұрайды, КПМГ сондай-ақ Стати Тараптары үшін осы талап туралы* HSF –ге хабарлайды. Бұл **2019 жылғы 21 тамыздағы КПМГ** ден болған хат: сол күні, КПМГ Стати Тараптары аудиторлық есептілікке болашақта олар сүйенбейтіне кепілдік беруін сұрайды, КПМГ сондай-ақ Стати Тараптары үшін осы талап туралы хабарлайды. Біз 2019 жылғы 25 қазанға дейінгі КПМГ-нің 2016 және 2019 жылдардағы хат алмасуынан Қазақстан Республикасы мен оның адвокаттарына белгілі бір ғана хат екендігін түсінеміз.

Төменде КПМГ-пен хат алмасуда қамтылған ақпаратқа біздің түсіндірмелеріміз жазылған.

[21] КПМГ-мен хат алмасу, 2019 ж. 20 қыркүйектегі хат.
[22] КПМГ-мен хат хабар алмасу, 2019 ж.3 қазандағы хат
[23] КПМГ-мен хат хабар алмасу, 2019 ж.3 қазандағы хат

28. 2016 және 2019 жылдардағы Стати Тараптарының хат алмасуында КПМГ көтерген мәселелер бұрмалаулар туралы күрделі және материалдық тұжырымдарға қатысты.

29. КПМГ көтерген мәселелерге Стати Тараптарының елеулі жауабынының болмауы қаржылық есептіліктің және онымен байланысты ақпараттың дұрыстығына қатысты және оны бұзады.

30. Оған қоса, КПМГ, Стати Тараптарының өзінде бар ақпараттың негізінде көтерген мәселелерге жауап бере алмағандығы фактісі КПМГ атына Стати Тараптарының бұдан бұрын ұсынған тиісті ақпараттың жеті толық еместігін куәландырады.

31. КПМГ -нің ТНГ-ге және басқаларға қатысты КПМГ бұрын шығарған аудиторлық қорытындыларға бұдан кейін немесе болашақтағы тәуелділіктің алдын алу бойынша қадам жасауға 2019 жылғы шешімі жай және күрделі емес проблема. КПМГ қабылдайтын іс-әрекеттер тек нақты операцияларға ғана жатпайды, мысалы, Perkwood пен ТНГ арасындағы операцияларға қатысты, бірақ 2008 жылғы 30 маусымдағы ТНГ қаржылық есептілік туралы КПМГ-нің есебімен шектелмейді.

Бұл КПМГ-нің 2008 жылғы 30 мауысымдағы шешім сомасын есептеу кезінде ескерілетін EBITDA шығындары мен көрсеткіштері негіздері алынатын ТНГ-нің қаржылық есептілігі туралы КПМГ есебімен шектеледі. КПМГ хат алмасуында көрсетілгендей, ол сондай-ақ бұрын КПМГ аудиторлық қорытындыларын шығарған, Стати Тараптары даярлаған қаржылық есептіліктердің 26 жиынтықтарынан тұратын барынша кең жинаққа қолданылады.

32. Біз КПМГ 2019 жылғы 21 тамыздағы Стати мырзаға жіберген хатында сондай-ақ Стати мырза Қазақстандық компанияларға қатысты 2007–2009 жылдар кезеңіне аудиторлық есептер мен пікірлерден «аудиторлық немесе болашақ барлық қажетті қадамдарды дереу қабылдауға және тәуелділікті дереу болдырмау үшін Стати мырзадан сұрайтынын атап өту керек. Біз бұл аудиторлық қорытындыларға сілтеме берілетін қаржылық есептерді Стати Тараптары Төрелік талқылауда ЭХШ-тың, олардың куәлері, олардың сарапшылары мен олардың адвокаттары, сондай-ақ Төрелік трибуналдың пайдаланғандығын түсінеміз және олар сот процесінде шешім қабылданғаннан кейін сот жазбаларының бөлігі болып қала береді.

КПМГ қолданатын әрекеттер айтарлықтай және аса жиі емес

33. Аудиторлық қорытындының тиімді «пікірі» аудитор тарапынан соңғы құрал болып табылады және сирек, оның ішінде мәселен, басшылықтың аудиторға деген қайталама, жалған арыздарына басшылық түсініктеме бере алмағанда және/немесе шоттардағы айтарлықтай бұрмалануына және алынған қаржылық есептілікке қатысты ешбір түсініктеме бере алмағанда жағдайларда туындайды.

34. КПМГ мен Стати тараптары арасындағы 2019 жылдағы хат алмасу сонымен қатар аса ерекше, өйткені

(i) қаржылық деректер айтарлықтай бұрмаланған; және (ii) басшылық бұрын берген арыздар қате деп танылған деген ұйғарымдарға жауап беру үшін өздерінің аудиторларымен басшылық өзара әрекет жасамаған.

35. КПМГ әрекеттерін осы контекске қарай көрсету үшін, біз «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС-ның аудит стандарттары бойынша біздің өзіміздің тобымызбен консультация жүргіздік. Олар бізге Ұлыбританияда «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС бұрын шығарылған аудиторлық қорытындыны кері қайтарып алу үшін осыған ұқсас әрекеттер қолдануға мәжбүр болғанда «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС ондаған мың аудиторлық қорытындыларды жариялаған соңғы он бес жыл кезеңде есіне алуы мүмкін бір жағдайды ғана айтты.

36. КПМГ Стати тараптарына 2016 жылғы 10 наурыздағы өз хатында хабарлағанындай «КПМГ-нің кәсіптік міндеттемесі біздің аудиторлық есепті пайдаланатын біздің клиент пен тараптар алдындағы аудиторлық жұмысымыздың сапасын қорғауда жатыр» деп хабарлайды. Осы аудиторлық қорытындылар сілтеме жасаған қаржылық есептерді Стати Тараптары ДЭХ Төрелік талқылауларда олардың куәлары, олардың сарапшылары, және олардың адвокаттары, сондай Төрелік трибунал пайдаланғандығын түсінеміз және олар шешім қабылданғаннан кейін сот процесінде сот жазбаларының бөлігі болып қала береді.

Қаржылық есептілікке әсер ету

37. ТМГ мен Perkwood арасындағы операциялардың тиісінше дәлелдері немесе негіздемелерінсіз ТНГ-дан Perkwood-ке аударылатын қаражат деңгейі үшін қандай да бір негіздер жоқ және мәнісіне қарай олар жай ғана ТНГ-дан Perkwood-ке қаражат аудару үшін (біздің түсінуімізше оларды түрлі бөгде инвесторлар ұсынған) тетікті білдіреді және осылайша Стати Тараптар бақылайтын компаниялар. КПМГ хат алмасуы сонымен қатар капиталдандырылған шығындарды қоса алғанда, ГПЗ-да тіркелген шығындар айтарлықтай бұрмаланғандығын көрсетіп отыр.

38. Жоғарыда баяндалғандар КПМГ-ның өзінің аудиторлық қорытындыларын кері қайтарып алуымен қатар қаржылық есептілікте толық сенімсіз етеді.

Ақпараттың сенімсіздігі сенімді бұзады

39. Қаржылық есептілікті пайдаланушының пікірінше КПМГ-нің Стати Тараптары КПМГ-нің жарияланған аудиторлық есептеріне бұдан арғы немесе алдағы тәуелділігін тоқтату үшін қадам басқанын соңғы өтінуі сонымен қатар өте күрделі проблема болып табылады. КПМГ-нің әрекеттері мен хат алмасуы қаржылық есептілік пен растаушы құжаттар/ТНГ жазбалары айтарлықтай бұрмаланғандығын көрсетіп отыр. Бұған қоса, КПМГ хат-хабарында адастыруға алып келген арыздар Стати Тарапының басшылығы КПМГ-ның атына ұсынылғандығы көрсетіледі. Мұндай адасуға алып келетін ұсыныстар басшылыққа деген сенімсіздіктің жоқтығын көрсетеді және олар ұсынған кез келген ақпарат қаралуға тиіс деген скептицизмді одан әрі күшейте түседі.

40. Басқаша айтқанда, КПМГ қолданған әрекеттер және олардың кейінгі қадамдары Tristan, ТНГ және КПМ компанияларының жалпы қаржылық ақпаратының дұрыстығына деген сенімді толығымен жояды және одан немесе оның негізінде алынғаны (өзгелерді қоса алғанда, ЕСТ төрелігіндегі кез келген жазбаша және ауызша айғақтар, сараптамалық қорытындылар және осындай қаржылық ақпаратқа негізделген

адвокаттың арыздары [24]).

Стати Тараптары Perkwood компаниясының байланысты компания екенін жасырды

41. КПМГ хат-хабар алмасуы КПМГ-ның Стати Тараптары КПМГ-ға байланысты тараптар туралы ақпаратты ашуды бұрмалағаны туралы позицияны растайды, олар осылайша КПМГ тарапынан және басқа да кез келген қаржылық есептілікті пайдаланушылар тарапынан Perkwood тәуелсіз үшінші тарап болғаны туралы жалған әсер жасаған, ал шындығында бұл Стати мырза бақылаған компания болған.

42. Бұл сонымен қатар алаяқтық әрекеттер бойынша сот ісін қозғау үшін жеткілікті дәлелдеменің барлығы жөніндегі шешімде расталады, онда «ТНГ-ның қаржылық есептерінде Perkwood байланысты тарап болып табылатындығы туралы еске салу жоқтығы туралы» айтылған Бұл ТНГ аудиторлары да бұл туралы білмеген деп ұйғаруға негіз береді және байланысты тараптармен мәмілелердің аудиті немесе тексерісі алып тасталғандығы олардың салдарының бірі болды.[25]

Ақшаны жылыстату

43. КПМГ әрекеттерінің негізін құрайтын және ТНГ-ның жалпы қаржылық деректерінің дұрыстығын және басшылыққа деген сенімді бұзатын оқиғалардың күрделілігінен басқа, КПМГ көтерген мәселелер сондай-ақ ақшаны жылыстатудың анағұрлым ауқымды мәселелеріне қатысты терең әлеуетті күдіктер қатарын тудырады. Ақшаны жылыстатуға қатысты әлеуетті күдіктер әдетте мынадай тармақтарды қамтиды[26]:

Мәмілелер: клиент бизнесінің белгілі типіне қатысты мәмілелердің мөлшері, жиілігі немесе оларды орындау тәсіліне қарай олар ерекше болып табылады ма?

Құрылымдары: қызмет мәмілені немесе сатып алуды кім жасап жатқаны белгісіз күрделі немесе саналы емес бизнес құрылымдарды қамтиды ма?

Активтер: клиенттің активтері олардың белгілі заңды табыстарына сәйкес келмейтін сияқты ма?

Ресурстар: клиенттің қаражаты жеке қаржыландырумен пропорционалды емес сомадан, ұсынушыға түбіртектерден немесе олардың әлеуметтік-экономикалық бейініне қатысты қолма қол ақшадан тұрады ма?

Идентификаттау: клиент өзінің жеке басын жасыру үшін қадамдар жасаған ба немесе бенефициарлық иені идентификаттау қиын ба?

Жүріс-тұрысы: клиент алаңдаушылық білдіруде ме және транзакцияны аяқтауға ұмтыла ма немесе оған операцияны не үшін жылдам аяқтау қажеттігін түсіндіре алатын жағдайда ма?

Саяси мәртебе: клиенттің белгілі мемлекеттік атаққа немесе лауазымға ие екендігін ескере отырып, жеке бизнеспен айналысады ма? Немесе онда осындай адамдармен байланыс бар ма?

Құжаттар: Клиент немесе оның өкілдері ақпаратты немесе құжаттарды ұстап тұр ма немесе

[24] Біз судья Ноулздің ұйғарымдарына сәйкес түсінеміз: «Трибунал алдында Талап қоюшылар сұйылтылған мұнай газын өндіру бойынша зауытты дамытуға және құрылысына 245 млн астам АҚШ долларын инвестициялағанын ұйғарды. Бұл Трибуналда куә ретінде сөз сөйлеп ауызша айғақтар берген әр қайсысы сөз сөйлеген шақырылған Талап қоюшылар шақырған ең бірінші Талап қоюшы мен Лунгу мырзаның дәлелдемесі болды.» Бұл сараптамалық қорытындыларға және төрелік қорғаушының арыздарына енгізілді. № 16

[25] CBE судья Ноулздің 2017 жылғы 6 маусымдағы Жоғарғы соттағы шешімі, № CL-2014-000070 іс, 71-тармақ.

[26] https: //flagitup.campaign.gov.uk/

олар қолдан жасалған ба?

Географиялық аймақ: қамтамасыз ету, мәселен мүлік тәуекел дәрежесі жоғары елде немесе клиент немесе тараптар тәуекел дәрежесі жоғары елден шыққан немесе резиденттері болып табылатын елде беріледі ма?

Кәсіпқойдың таңдауы: Сізге немесе тартылған мамандарға қашықтықтан нұсқаулық берді ме, сіздің қалыпты мамандығыңыздан тыс әрекет етуге сұрады ма немесе аса жоғары төлем ұсынды ма?

44. Perkwood әрекет етпеген компания болғандығы, бірақ нәтижесінде түсініп отырғанымыздай ТНГ-дан 130 миллон АҚШ долларынан астам өндіруді болжаған факті, сөзсіз бұл транзакциялар мөлшері тарапынан да, транзакциялардың ақылға сыймайтын құрылымы тарапынан да терең күдік тудырады. Стати Тараптары КПМГ-ге Perkwood мәртебесін байланысты емес тарап ретінде дұрыс ұсынбаған және КПМГ көтерген сұрақтарға жауап бермеген факті де «идентификаттау» және «мінез-құлыққа» қатысты әлеуетті күдік тудырады. Нәтижесінде ТНГ мен Perkwood арасындағы мәмілелерге қатысты КПМГ көтерген мәселелер бұл мәмілелердің негізділігіне күдік ұялатады, сондай-ақ ақшаны жылыстатуға қатысты бірқатар күрделі күдік тудырады.

Стати тараптары алған сомалар

45. Берілген шешім шеңберінде Қазақстанға болжанған инвестицияларға байланысты, оның ішінде ГПЗ-ға байланысты келтірілген болжанған зияндарды Стати Тараптары өтеуі тиіс болған сома дәрежеде және Стати Тараптары Perkwood-пен жоғарылатылған бағамен операциялар арқылы ТНГ-дан қаражатты қайта бөлу арқылы конструктивтік дивидендті әлеуетті түрде алған дәрежеде бұл жоғарылатылған шығыстар Стати Тараптарының пайдасына болжанған инвестицияларды екі рет есепке алуды көрсететін болатындығына әкеп соғады.

Стати Тараптарынан ешқандай түсініктеме

46. КПМГ-мен хат алмасу Стати тараптары кез келген уақытта және КПМГ-ның бірнеше мәрте скрауларына қарамастан КПМГ қойған сұрақтарға қандай да бір жауап бермегендігін растайды. КПМГ Стати Тараптарына үш түрлі хаттарында бұл туралы мәлімдейді.

47. КПМГ-де бұл сұрақтарды Стати мырза алдында бірінші кезекте қою қажеттігінің болуы КПМГ-ның өзі аудит жүргізген жылдар үшін Стати Тараптарының аудиторлары ретінде алынған білім, ақпарат және құжаттама негізінде олардың сұрақтарына негізді немесе оларға түсінік бере алмаған фактіні көрсетер еді.

48. 2016 жылдың басында КПМГ көтерген мәселелер (және осылайша шешімді орындау бойынша іс жүргізу басталғанға дейін) біздің түсінігімізше жеті юрисдикциядағы сандаған сот талқылауларының негізгі құралы болды және болып қала беретіндігіне қарамастан, Стати Тараптары КПМГ-ге түсініктемелер бермеген.

49. Стати Тараптарының КПМГ атына түсініктеме бермеуі КПМГ-нің өздерінің аудиторлық есептерін кері

қайтару бойынша төтенше қадам жасауына мәжбүрледі.

50. Біз Стати Тараптарының алаяқтықта айыптаулардан қорғану үшін кейбір сот талқылауларында түрлі позицияда болуға ұмтылғанын түсінеміз. Төменде біз бұл позицияларға шолуды, сондай-ақ жоғарыда баяндалған КПМГ хат-хабар алмасуынан қорытындылармен салыстыруды, сондай-ақ бұл позицияларға Қазақстан Республикасының реакциясын түсінетіндігімізді баяндап отырмыз.

1-позиция: Стати Тараптары Perkwood байланысты тарап болғанын ешқашан жасырған емес. Бұл позиция келесі ақпараттан ерекшеленеді:

> Біз Лунгу мырза ант беру кезінде Стати Тараптары Perkwood-тың байланысты тарап екенін жасыру мақсатында КПМГ-ны саналы түрде және бірнеше мәрте адастырғанын растағанын түсінеміз.

> КМПГ Стати Тараптарының онымен келісімшарт жасасу кезінде Perkwood-ты байланысты емес компания ретінде ұсынғанын тура растайды және КПМГ Perkwood-тың Стати Тарапы болғанын әшкерелемеген.

> КПМГ Стати мырзаны 2016 жылы Стати Тараптарының апелляциялық соттағы мәлімдеулері КПМГ жасаған мәлімдеулерге қарама-қайшы келетіндігі туралы хабардар еткен.

Біз Қазақстан Республикасы Perkwood-тан сенімхаттарды Анатолийге және Габриель Статиге бергеннен кейін Стати Тараптарының Perkwood-тың байланысты компания екендігін кешіктіріп мойындағанын түсінеміз.

2-позиция: Perkwood операциялық компания болып табылады және заңды қызметтер көрсетеді.

Бұл позиция келесіден ерекшеленеді:

КПМГ Perkwood тіркелген бірақ жұмыс істемейтін компания болып табылатындығын растады.

> Стати Тараптары КПМГ хат-хабар алмасуы шеңберінде мұндай түсініктеме ұсынбайды. Қалай болған жағдайда да комапнияның қызметі шарттарда, шоттарда, хат-хабар алмасуда көрініс табады. Біз Стати Тараптарының ешқандай растаушы құжаттарды ұсынбағандығын түсінеміз.

> Біз бір де бір тараптың бұл айыптауды қарастыру үшін куәлар немесе сарапшылар ұсынбағандығын түсінеміз.

> Perkwood Келісімінде санамаланған жалғыз қызметкер TGE нақты жеткізушінің қызметкерлері болып табылатындығын түсінеміз.

3-позиция: TGE/Perkwood сызбасы трансферттік баға белгілеудің заңды тетігі болып табылады. Бұл позиция мынадан ерекшеленеді:

> Трансферттік баға белгілеу тетігі байланысты тараптар арасында орын алған. Стати Тараптары

КПМГ-дан және басқа да тараптардан Perkwood-тың байланысты тарап болғанын жасырған және бұның орнына Perkwood-ты КПМГ-ға тәуелсіз үшінші тарап ретінде ұсынған (және тиісінше, сол кезде КПМГ-ге трансферттік баға белгілеу тетігі ретінде ұсынылмаған).

> Көріп отырғанымыздай, Perkwood TGE-ге аударған жоғары шығындар үшін негіз болмаған, тиісінше трансферттік баға белгілеудің заңды тетігін білдірмейді. Бұл сонымен қатар Perkwood қызметкерлерінің жоқтығымен және т.б. күшейтіледі, бұл да Perkwood-тың болжанған трансферттік баға белгілеу деңгейін (деңгейлерін) ақтау үшін жеткілікті құнды қоса ала алатындығына қатысты алаңдаушылық тудырады.

4-позиция: ГПЗ құнының үш есеге ұлғаюы тасымалдаумен, сақтаумен және сақтандырумен байланысты. Бұл позиция мыналардан ерекшеленеді:

> Біз Стати Тараптарының растаушы құжаттарды ұсынбайтындығын түсінеміз.

> Түсініп отырғанымыздай негізгі жабдығының құны іс жүзінде барлығы шамамен 35 миллион АҚШ доллары тұратын зауыт үшін тасымалдауға, сақтандыруға және сақтауға шығыстарға жол беріледі дегендер ақтарлық емес, олар жабдықтың өзінің құнын жауып тұр.

5-позиция:ГПХ үшін қосалқы бөлшектерге 31 миллион АҚШ доллары сомасына шығындар. Бұл позиция мынадан ерекшеленеді:

> Түсініп отырғанымыздай, негізгі жабдығы шын мәнінде барлығы шамамен 35 миллион АҚШ доллары тұратын зауыт үшін шындыққа жанаспайды, дәл осындай құнмен қосалқы бөлшектер талап етіледі.

> Біз Стати Тараптары ешбір шындыққа жанасатын және растаушы құжаттар ұсынбағандығын түсінеміз.

> **6-позиция**: ГПЗ-ға шығындардың ұлғаюы бағамдық айырмашылыққтан туындады. Бұл позиция мынадан ерекшеленеді:

> > Біз Стати Тараптары аталған ұйғарымды қолдауға ешбір растаушы құжаттар ұсынбағандығын түсінеміз.

>> Сұйылтылған мұнай газы зауытының қалыптасқан құны бағамдық айырмашылықтар нәтижесі болуы мүмкін деген шындыққа жанаспайды.

51. Стати Тараптары қабылдаған позициялар сипаты уақыт өте келе өзгергендігін атап өтеміз. Бұл мәлімделген позициялардың бір де бірі КПМГ хат-хабар алмасуда көтерген КПМГ сұрақтарына жауап бермейді.

Құрметпен,

Тим Аллен

/Қолы/

Серіктес, «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС